

Bal'amī, VI.c L'histoire du voyage de Bahrām en Inde (تاریخ بahrām کیمی اندیشی)

Informations générales

Date IXe- début Xe s.

extrait situé sous le règne de Wahrām V

Langue persan

Type de contenu Texte historiographique

Comment citer cette page

Bal'amī, VI.c *L'histoire du voyage de Bahrām en Inde* (تاریخ بahrām کیمی اندیشی)
IXe- début Xe s.

Projet ANR TransPerse (CeRMI, CNRS) ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle).

Consulté le 13/02/2026 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/TransPerse/items/show/533>

Copier

Informations éditoriales

Éditions

- Traduction persane (Bal'ami)
Tārīhnāmah-'i Tabarī / girdānidah-'i mansūb bih Bal'amī ; bih taṣḥīḥ wa taḥṣīyah-'i Muḥammad Rawšān. Téhéran : Surūš, 2001, 5 vol. (1320, 1905 p.), Bibliogr. p. [1901]-1905. Index.

- Traduction allemande partielle:
Nöldeke, Th., *Geschichte der Perser und Araber zur Zeit der Sassaniden aus der Arabischen Chronik des Tabari*, Leiden, 1879, réimpr. 1973.

- Traduction française:
Zotenberg, H., *Chronique de Tabari*, II, Paris, 1869, Partie II, Chapitre XXII, p. 125-126.
- Traduction anglaise:
. Bosworth, E., *The History of al-Tabarī. The Sasanids, the Byzantines, the Lakmids*, New York, 1999.
. traduction anglaise du passage sur Bosworth: cf. Greatrex, G., Lieu, S. N. C., *The*

Références bibliographiques

à compléter

Khalegi-Motlagh, D., «[Amīrak Bal'amī](#)», *Encyclopaedia Iranica* I/9, Costa Mesa, 1989, p. 971-972.

- Zadeh, T. «al-Bal'amī», *The Encyclopedia of Islam*, New Edition, III, Leiden, New York, 1986.

([voir le lien](#)) Référence à vérifier

Liens

- Traduction française par H. Zotenberg, [Chronique de Tabari, Tome 2](#) (en libre accès sur Archive).

Indexation

Noms propres [Narseh \(général des Perses\)](#), [Turcs](#), [Wahrām V](#)

Toponymes [Inde](#), [Rūm](#)

Sujets [armée](#), [général](#), [mobed](#), [tribut](#), [trône](#)

Traduction

Texte

Partie II, chapitre XXII
Histoire du règne de Wahrām Gūr.
Combat pour le roi de l'Inde
et cession des régions limitrophes à la Perse

[trad. Zotenberg, p. 125] Ensuite Wahrām envoya Narsēh avec une armée en Rūm, pour faire la conquête des villes de Rūm ou forcer le roi de Rūm à lui payer tribut. Narsēh avait trois fils, capables et fort intelligents. Wahrām en fit ses ministres, et chacun était à la tête des affaires dans sa spécialité. Le premier s'appelait Zerēwend; il avait une haute science et était très savant en théologie: Wahrām le nomma mobed suprême, en élevant son rang. Le nom du second était Bādjinas; il connaissait le calcul et la chancellerie: Wahrām lui donna un rang élevé et lui attribua la cour des impôts de tout l'empire. Le troisième s'appelait Asmangān; il était versé dans l'art militaire et avait de la bravoure: Wahrām le nomma général de l'armée. Narsēh partit donc avec l'armée. Le roi de Rūm fit la paix avec lui et consentit à payer tribut. Narsēh ramena l'armée en parfait état vers Wahrām, qui en fut très satisfait et le combla de distinctions. Wahrām occupait le trône et possédait l'empire sans être inquiété, ayant imposé un tribut au roi des Turcs **[trad. Zotenberg, p. 126]** au roi de l'Inde et au roi de Rūm.

Traducteur(s) Hermann Zotenberg

Description

Analyse du passage **a compléter**

Il existe plusieurs éditions de la traduction en persan par Bal'ami des "Chroniques de Tabari".

Le choix de l'édition de Mohammad Rowsan du texte de Bal'ami est lié à la richesse de ses notes et commentaires basée sur ...

Dans la traduction en persan la numérotation des chapitres est inexistant. Les correspondances avec la traduction française de Chronique de Tabari se fait toutefois à partir du titre et du contenu des chapitres.

Ainsi cette partie corresponds au chapitre XXII de Chronique, traduit en français par Hermann Zotenberg, qui a d'ailleurs utilisé la traduction persane de Bal'ami comme base de sa traduction! ...

Édition numérique

Vérification et relecture Poupak Rafii Nejad

Éditeur numérique Projet ANR TransPerse (CeRMI, CNRS) ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle).

Mentions légales Fiche : Projet ANR TransPerse (CeRMI, CNRS) ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR).

Notice créée par [Poupak Rafii Nejad](#) Notice créée le 28/02/2022 Dernière modification le 01/07/2022

بهرام خویشتن او را پرید کرد و گفت: من بهرام، مملکت ای عجم و مملکت هندوستان
نم، بهرام گور سپید بود و مبارزت او، جوین گفت من بهرام، مملکت از وی
پترسید، گفت: من اچه فرمایی؟ بهرام گفت: من به مملکت حاجت نیست، و نیکی
خواسته که ترا بینم و سپرهاي تو و میزان: سلاح و سده تو؛ اگونه من باز
مملکت خوبس سو، این سپرهاي مملکت تو که به نزدیک من است یه من دو
مملک سپرهاي سند و زمین مکران و هر زادشاهی که نزدیک مملک عجم است یه
بهرام داد و همه میتران بادشاهی خوبس بران گواه کرد.

بهرام آن همه سپرها به مملک باز داد و گفت: تو خلیقت من بایس بر این سپرها و
خارج به من همی فرمیست. و خود دختر برگرفت و به بادشاهی خوبس باز آمد خون
بازگشت، بادشاهی به دست میرنرسی بقت بسلامت از سی دو سر و نگاه
مهرنرسی را با سپاه به مملک روم فرستاد تا شهرهای روم بگشاید و خراج بر ملک
روم نهد. و مهرنرسی را سه پسر ماند بزرگوار، بهرام ایشان را وزیران خویش کرد، و
هر کسی اندر کاری مهتر بودند: یکی را نام زراوند بود، علم دانست و کار دین و
حکمت، و هیرید بود یعنی موبد؛ و نام دیگر پسر [ماجشن]، شمار دانست و
۱۵ دبیری؛ و بهرام او را بزرگ کرد و دیوان خراج و مملکت بدو داد؛ و نام سدیگر پسر
اسمنگان، سواری و مبارزت دانست؛ بهرام او را سپاهسالار خویش کرد. و مهرنرسی
برفت با سپاه و مملک روم با اوی صلح کرد و ساو و باز پیذیرفت، و او سپاه نزد بهرام
باز آورد بسلامت. بهرام شاد شد و او را بزرگ کرد.

و بهرام اندر مملکت بنشست و همه مملکت او را صافی شده بود، و خراج بر
۲۰ مملک روم و ترک و هند و سند برپناده. و مهرنرسی دستوری خواست و گفت: پیر
شدم و سال بسیار برآمد. اکون به عبادت مشغول باشم و کار آن جهانی کنم. و
پسران خویش را بیش بهرام به پای کرد. بهرام او را دستوری داد تا به شهر خویش
باز شد، و نام آن شهر اردشیر خوره بود، و آنجا بنشست و عبادت همی کرد. و چهار
دیه را بنا کرد و اندر هر دهی آتشکدهای کرد: یکی مر خویشتن را و سدیگر مر
۲۵ پسران را. و به هر دهی باغی بزرگ بنا کرد و به هر باغی در هزار بُن درخت سرو

بنشاند، و هزار بن زیتون و هزار بن درخت خرما، و هر باغی را بر آتشخانه‌ای وقف کرد و عبادت همی کرد.

و این ملکان [118b] هر سالی خراج همی فرستادندی تا بهرام به ملک اندر بیست و سه سال بود؛ روزی به صید بیرون شد و آنجا بمرد.

خبر مرگ بهرام گور

یک روز بهرام به حسبیده بر تیسمیسه بود که می‌رازید در دور سبب بر تکیه خود همی ناخست پدائی بیابان اندرون چاهی کهیان بود که دستی اسپیدان چاه نزدیک بود و بودیده نزد اندکند، و خلق بیامدند و سخا ایستادند که او را بر گشینند، اسپیدان از گشینندند و او را هر چند جستند نیافتنند

پس مادرش بیامد و در دو دیگر اورد و بر سر آن حاده بست و نرمود تا هر چه کی بود و آب از آن حاده بر آوردند، و متابن بر سر آن حاده بستند، متفواد آمد و بزرگست ب در دل، و هیچ بر تیافتنند، و او را صدری بودند و بزد چرد، و سی سی خدی به ملک پنستند